Redaktör: Jan Lind 08-790 34 84
jan.lind@lakartidningen.se

Manifestation till stöd för anklagade läkaren!

Om åklagare och polis utan hinder kan fara fram som de gjort, bör Läkarförbundet snarast ge generella råd hur läkare ska förfara med palliativ behandling i livets slutskede.

Det har väl knappast undgått någon att en kollega på Astrid Lindgrens barnsjukhus blev polishämtad under de mest förnedrande omständigheter och berövades sin frihet för att hon gjort sin vanliga läkargärning. Man kommer osökt att tänka på fallet Ingmar Bergman. Även den gången agerade en inkompetent åklagare och brutal polis inför öppen ridå emot en oskyldig människa, vilket ledde till att en av Sveriges mest kända och aktade personer gick i långvarig landsflykt.

Det finns all anledning att förmoda att vår kollega blir frikänd. Jag och säkert många andra förbundsmedlemmar begär nu att Sveriges läkarförbund agerar för en landsomfattande manifestation till stöd för henne och att förbundet med all kraft verkar för att hennes heder och goda anseende återupprättas.

Tyvärr får man befara att detta bara är början på nya rättsskandaler drabbande oss läkare, med tanke på att man inom kort ska avskaffa Ansvarsnämnden (HSAN). Denna välfungerande kanal har varit ett instrument för att förhindra juridiska processer om medicinsk behandling. Det är ytterst sällsynt i dag att man driver medicinska klagomål i domstolar.

Varje dag utförs på flertalet sjukhus i landet palliativa åtgärder liknande den aktuella händelsen för att lindra slutskedet för döende patienter. Det är således inte bara barnläkare på neonatalavdelningar som riskerar att bli hämtade av poliser – och inför sina kollegor – eller patienter handfängslas och bortförda med stort pådrag. Alla som sköter döende patienter, på intensiven, akutavdelningar eller vanliga vårdavdelningar, är i riskzonen. Enligt vad som kan utläsas i tidningarna anser Åklagarmyndigheten att lindring i livets slutskede med hjälp av ångestdämpande och smärtstillande preparat, där endast de starkaste medlen är effektiva, är att jämställa med mord alternativt dråp. Även om ett fåtal läkare (t ex Christina Doctare i SvD 8 mars 2009) tycker detsamma, tror jag den helt dominerande inställningen bland ansvarskännande läkare i Sverige och de flesta andra länder är att det vore i strid mot läkareden att undvika att ge effektiv lindring i livets slutskede.

Men så länge tongångarna i rättsväsendet är annorlunda och juridiken förefaller oklar begär jag att Läkarförbundet omedelbart och med absolut prioritet sätter sina jurister på att undersöka vad som gäller legalt i denna fråga. Man ska inte vänta på att myndigheterna med sin senfärdighet (läs vad Barbro Westerholm skriver i DN 8 mars 2009) kommer fram till ett snabbt besked. Visar det sig vara så illa att åklagare och polis utan hinder kan fara fram som de gjort i det aktuella fallet, begär jag att Läkarförbundet snarast ger generella råd till oss läkare hur vi ska förfara med palliativ behandling i livets slutskede. Dessa råd ska gälla till dess att rättsläget är fastställt – även om de innebär att vi ska avstå från smärt- och ångestlindring till döende patienter.

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

PETER ARNER
professor, överläkare,
Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge
Peter.Arner@medhs.ki.se

Läsarkommentarer på lakartidningen.se

Alla artiklar på lakartidningen.se går att ge synpunkter på. Här följer ett urval av några kommentarer. Observera att kommentarerna kan vara förkortade.

2009-03-06 En läkare står inte över lagen
Det som skett är minst sagt beklagligt, men den retorik som förs på vissa internetsidor är även den beklaglig. Jag uppfattar att flera läkare anser att handlingar utförda i tjänsten endast ska undersökas av Socialstyrelsen eller HSAN. Detta finner jag lite besvärande. Menar »ni« då att en läkare i tjänst står över svensk lag? Jag hoppas att förundersökningen visar att inget brott har begåtts, då kan Socialstyrelsen/HSAN göra sina bedömningar.
Johan Paulsen
med kand (T11), Karolinska institutet

2009-03-06 Blir kanske bra ändå
Det är faktiskt möjligt att det här åtalet leder till något bra, nämligen att allmänheten fattar att så här gör vi, och vi frågar inte, och vi frågar inte för att vi inte vill fördela beslutet, beslutet är vårt eget. Ni anhöriga får sörja, men slipper bestämma. Hoppas att barnets föräldrar kommer ut ur detta med bara sorg.
Ove Berglund
docent, infektionsläkare, pensionär

2009-03-09 Viktigt att vi alla står upp för vår kollega
Det enda positiva med denna skandal är det engagemang som växer till stöd för vår anklagade kollega. All heder åt Lars-Erik Holm och Stefan Enquist som i söndagens TV-program Agenda på ett tydligt och kraftfullt sätt stod upp till stöd för vår kollega.
Mathias Sundgren
specialist, neurologi, neurologiska kliniken, Karolinska/Solna

2009-03-12 Nya pusselbitar
Ingen uppgift har framkommit om barnets vikt och vitala funktioner, som t ex njurfunktion och metabolism eller om barnet hade möjlighet att klara andningen utan assistans. Vilka mediciner gavs under den behandling som föregick beslut om att fortsatt livsuppehållande behandling skulle avbrytas och för vilka komplikationer? Om inte spekulationerna skall fortsätta bör fallet öppnas i alla detaljer. Oberoende medicinska experter inom neonatalvård borde först få möjlighet att granska fallet ur alla tänkbara aspekter innan man tar ställning i en eventuell skuldfråga. Att all behandling i motsvarande fall måste ske i ödmjukt samförstånd med anhöriga och med berörd vårpersonal kan inte nog betonas.
Sven Montan
överläkare, docent, UMAS